Ing. Josef Nastoupil

Operační klamání

Termínem klamání, respektive operační klamání, je nazýván souhrn opatření, jejichž cílem je vnutit nepříteli mylnou představu o situaci a činnosti vlastních vojsk a jejich objektech. Jsou to klamné akce, demonstrační činnost, poutání nepřítele, odvádění pozornosti, zřizování klamných objektů, šíření klamných zpráv apod. Obecně tyto činnosti provádějí všechny útvary, svazky, svazy, nepřetržitě, utajeně a v souladu s plánem boje (operace). Bojující strany se snaží dosáhnout překvapení v čase, prostoru, způsobu či intenzitě boje, aby tak snáze dosáhly vítězství. Operační klamání bylo s úspěchem používáno ve druhé světové válce, naposledy to nejmarkantněji ukázaly např. poznatky a hodnocení války v Perském zálivu.

Lsti a klamání ve starých čínských dějinách

Klamání je stejně staré jako válka sama. Důkazem je slavný spis čínského filozofa Sun Tsu z konce 6. století př. n. l. „O umění válečném", v němž je klamání ve válce věnována celá kapitola. Autor píše: „Lze získat výhody bez použití zbraní, a to útokem pomocí válečné lsti. Vítězství dosažené silou zbraní je vítězstvím třetí třídy. Vítězství dosažené diplomacií je vítězstvím druhé třídy a do prvé třídy patří vítězství dosažené lstí. Použití lsti není nemorální." Spis byl po staletí učebnicí nejen na čínských, ale i japonských vojenských školách.

Mladšího data je soubor třiceti šesti čínských válečných lstí, tj. postupů umožňujících ekonomii prostředků změnit poměr sil buď využitím okamžité slabosti protivníka a jeho nestabilní rovnováhy, nebo jeho oklamáním mnoha způsoby. Tyto lsti obsahují dynamický pojem času a prostoru, předpokládají nestabilní situace a pomíjivé strategické situace, jichž je nutno ve vhodném okamžiku využít. Podle čínské tradice je vítězství pomocí lsti nejvíce obdivovaným způsobem, jak zvítězit.

Existují různé druhy lstí: lsti maskující něco, co existuje, lsti zastírání, lsti předstírající něco, co neexistuje, lsti simulování, lsti sloužící k získání iniciativy, lsti přinášející výhodu, lsti spočívající ve svádění, lsti spočívající v úniku.

Mnohé ze třiceti šesti lstí mají poetický název, např. „Přivést tygra z hor do nížiny" čili uvést protivníka do nepříznivé situace. Jiné jsou na prvý pohled srozumitelné: „Rámus na východě, útok na západě" nebo „Lest krásné ženy". Všechny však mají stále aktuální obsah. Je možno je aplikovat na strategickém, operačním i taktickém stupni. Nejsou však lstmi pouze vojenskými, mají univerzální platnost. Mohou být aplikovány také v oblastech politiky, diplomacie, v povolání i v soukromém životě.

Soubor lstí byl v Číně považován za tajnou vědu, ale přesto byl většině obyvatelstva znám. Současné čínské sdělovací prostředky se snaží, aby tyto znalosti neupadly v zapomenutí, a knihy na toto téma jsou vydávány tiskem. Nová vydání obsahují také moderní aplikace lstí starých tisíce let. Čínská lidová republika klade důraz na aplikaci lstí jak na problémy zahraniční politiky, tak i na problémy vojenské. Teorie lstí je považována za důležitou složku vojenské teorie. Technický a vědecký pokrok vyžaduje, aby lsti byly aplikovány novými metodami, anebo aby jim byl dodán nový obsah, přičemž jejich podstata zůstává relativně stabilní.

O vztahu lstí a humanity bylo uvedeno: „Ten, kdo přistupuje k nepříteli s humanismem, škodí sám sobě."

Čtenář, jenž se seznámí se spisem Sun Tsu a s čínskými lstmi, který zná vojenské dějiny, potvrdí, že jejich obsah je stále aktuální, že klamání si zachovalo svůj význam a že „není nic nového pod sluncem".

Vojenský význam klamání

Klamáním je možno zvýšit sílu nejen útočníka, ale i obránce. Přitom klamání patří k vojenským akcím nejméně nákladným, z hlediska sil a prostředků.

Americké předpisy definují klamání (deception) takto: „... akce prováděné k záměrnému uvedení nepřátelských rozhodovacích činitelů v omyl ve věci našich vojenských možností, záměrů a operací, tím přimět protivníka k přijetí specifických opatření, jež přispějí ke splnění našeho úkolu." Klamání zahrnuje plánovaná opatření pro poskytování pravdivých nebo falešných informací týkající se našich strategických plánů, naší síly, sestavy, našich operací nebo naší taktiky, což přivede nepřítele k nesprávnému hodnocení, a proto k nesprávnému jednání.

Jakmile začne válka, těžko se zanedbání zájmu o klamání napravuje. Potom je nutno se klamání naučit metodou „pokus-chyba", a to za velkou cenu.

Každá vojenská síla, ať má jakoukoli převahu, nebude-li používat lstí a klamání, riskuje neúspěch. Klamání přináší tyto výhody:

- může usnadnit dosažení překvapení, které zvyšuje naději na rychlý a úplný úspěch, přičemž snižuje ztráty na osobách a materiálu,
- může způsobit, že nepřítel plýtvá svými prostředky obranou nedůležitých prostorů, rozptýlí svoje síly anebo sníží jejich pohotovost,
- může uvést nepřítele v omyl zkreslením, manipulací anebo falšováním informace a tím ho přimět, aby konal něco proti vlastním zájmům,
- může oklamat nepřítele o čase a místu útoku,
- může vytvořit iluzi o síle tam, kde existuje slabé místo, nebo iluzi slabého místa tam, kde existuje síla, a tím přimět nepřítele k zasazení sil na nesprávném místě a k porušení zásady soustředění, nebo naopak přimět ho k soustředění sil v nesprávném čase proti neexistujícím cílům,
- může uvést nepřítele v omyl ve věci našich možností, druhu sil anebo polohy našich těžišť,
- může přetížit možnosti nepřítele v získávání a analýze zpravodajských a průzkumových údajů a tak mu znemožnit získání přesného a včasného obrazu operační anebo strategické situace,
- může zavést „šum" do získávání a analýzy zpravodajských údajů a oslabit jasnost signálů.

Proto je účelné používat klamání na všech stupních velení, byť jen za tím účelem, aby byla vnesena trvalá nejistota do úvah nepřátelských velitelů o hodnotě získávaných zpravodajských údajů. Nepřítel, jakmile se jednou stal obětí klamání, bude podezřívavý k budoucím informacím. Klamání musí být, stejně jako překvapení, považováno za důležitou součást naší zpravodajské činnosti.

Klamání na různých stupních velení

Úsilí o klamání se na různých stupních liší podle cíle, prostoru, trvání, sil a prostředků.

Strategické klamání se plánuje a realizuje na úrovni státu nebo koalice, a to v míru i za války. Může být určeno ke skrytí slabých vojenských nebo ekonomických míst, ke zveličování silných stránek v míru nebo ke skrývání příprav k zahájení nepřátelství. Může vylákat nepřítele k otevření nové fronty nebo k zahájení nového tažení. Používá politických, diplomatických a informačních opatření, až po hrozbu silou.

Strategické klamání na válčišti je součástí státního nebo koaličního strategického klamání. Je zaměřeno na uvedení nepřátelského velitele na válčišti v omyl ve věci cílů, místa a času, počáteční velké operace v novém tažení. Zpravidla se uskutečňuje na dvou nebo více operačních bojištích nebo na hlavní části válčiště.

Operační klamání zahrnuje akce a opatření pro oklamání nepřítele co se týče času, místa a podrobností tažení, nebo velké společné operace vedené se strategickým cílem. Na takovém klamání se zpravidla podílejí všechny druhy ozbrojených sil a může vyžadovat mnohonárodní prostředky. Musí být zaměřeno na nepřátelské velitele, musí je donutit, aby reagovali žádoucím způsobem. Uskutečňuje se prostřednictvím nepřátelských zpravodajských systémů. Plány klamání musejí být sestaveny tak, aby nepřítel získával pečlivě podsouvanou informaci, zčásti falešnou, zčásti pravdivou, která se jeví jako logická a přiměje rozhodujícího velitele přijmout žádoucí závěr. Plánování, příprava a provádění operačního klamání spadá do odpovědnosti velitelů spojených sil a jejich štábů. Protože se centralizované velení a řízení osvědčuje nejlépe, musí být plánování řízeno jediným orgánem, který také řídí realizaci, přičemž dbá na to, aby veškerá opatření byla koordinována ke společnému cíli. Plány klamání musejí chránit zámysl operačního velitele proti nepřátelskému zpravodajství a posilovat domněnky a předsudky o našich silách a budoucích akcích.

Taktické klamání je určeno k uvedení nepřátelských taktických velitelů v omyl ve věci času, místa a podrobností taktické akce.

Klamná opatření na všech stupních velení se musejí vzájemně doplňovat. Úspěch nebo neúspěch na jednom ze stupňů ovlivní všechny ostatní. Hlavní plán klamání a podřízené plány klamání musejí dosáhnout svých stanovených cílů, aby bylo dosaženo optimálního úspěchu. Neúspěch na strategickém stupni zpravidla odsoudí k neúspěchu všechny sekundární plány. I když taktické a někdy také operační plány klamání mohou utrpět neúspěch, vždy je úspěch možný, jestliže strategické klamání ovlivní nepřátelské strategické velení.

Plánování operačního klamání

Operační klamání je zpravidla záležitostí všech druhů ozbrojených sil. Je k němu zapotřebí poměrně mnoho prostředků. Nepřítel musí být přesvědčen, že na válčišti proti němu stojí velké síly všech druhů ozbrojených sil. Úsilí potřebné k realistickému simulování aktivit v tomto měřítku může odradit od snahy o klamání. V dnešní době je nesnadné skrývat bojové síly a jejich pohyby.

Operační velitelé nemusí zpravidla vyčleňovat žádnou část svých sil pouze pro klamání. Plány, které spoléhají zcela na oklamání, často selhávají. Optimálním řešením je zřejmě použít skutečné síly pouze dočasně, nebo vytvořit fiktivní velitelství a síly, nebo použít kombinaci

skutečných a fiktivních sil. Proto je klíčovým předpokladem, že nepřítel nesmí mít možnost pozorovat a vyhodnotit skutečnou situaci.

Klamání nemůže mít za války úspěch, pokud nebyla již v míru vytvořena příslušná teorie a doktrína. Příprava prostředků musí být zahájena dlouho před vypuknutím konfliktu a musí být nepřetržitá. Připravenost je důležitá, protože musí být čas k sestavení koncepcí a plánovači a realizátoři musejí mít čas k vytvoření klamného obrazu. Plánovači musejí vědět, kolik času bude opatření potřebovat, aby ovlivnilo objekt klamání a kolik času bude potřebovat objekt klamání, aby reagoval.

Úloha zpravodajství

Při sestavování věrohodného obrazu situace se plánovači se opírají o zpravodajské údaje, jež jsou založeny na znalosti obav a předsudků nepřátelských velitelů protistojících sil. Na válčiště musejí nazírat očima nepřátelských velitelů, aby klamání mohlo spočívat na jejich představách o tom, co budou dělat naše síly. Zpravodajství je nutno používat nepřetržitě k rozpoznání těch částí nepřátelské struktury, které provádějí sběr a hodnocení zpravodajských údajů, a které jsou objektem klamání. Jakmile části klamného obrazu proniknou, zpravodajství musí hodnotit jejich účinek. Důležité je předpovědět, jak bude nepřátelský velitel reagovat. Plánovači potom využijí zpravodajských údajů k přizpůsobení jak klamání, tak operací. Proces vyžaduje nepřetržitou zpětnou vazbu od objektů klamání o tom, co nepřítel ví a co neví.

Operační zpravodajství spoléhá více na agenturní zpravodajství a na spojovací průzkum než na jiné zdroje pro hodnocení nepřátelské situace a záměrů nepřítele. Předávání určitých signálů orgánům získávajícím údaje od agenturního zpravodajství a od spojovacího průzkumu připravuje klamný obraz pro jeho přijetí nepřítelem, přičemž skrývání příznaků naší vlastní sestavy a síly utajuje naše skutečné záměry.

K dosažení úspěchu je zapotřebí také porozumět nepřátelskému procesu získávání zpravodajských údajů i procesu jeho rozhodování, jakož i podstatě nepřátelské operační a taktické doktríny. Protože plány klamání využívají nepřátelské systémy sběru zpravodajských údajů, musejí rozpoznat způsoby sběru, lhůty hlášení, relativní význam dat přijímaných jednotlivými kanály i způsob, jakým jsou data zaváděna do rozhodovacího cyklu pro zajištění, aby byla vhodná informace podávána patřičnými prostředky ve správném čase.

Metody a prostředky klamání

Klamání se uskutečňuje pasivními a aktivními metodami:

- pasivní způsob spočívá primárně v utajení a maskování ke skrytí našich záměrů a možností,
- aktivní klamání zpravidla zahrnuje promyšlenou snahu o prozrazení polopravd podporovaných vhodnými důkazy, signály anebo jinými materiálními důkazy.

Nepřátelské zpravodajství musí odhalit podsunuté důkazy a nabýt přesvědčení o jejich autenticitě a důležitosti. Aktivní klamání zpravidla závisí na úspěchu klamání pasivního.

Čím rozsáhlejší je účel klamání, tím jsou používané metody složitější. Při taktickém klamání mohou postačovat lsti a triky, zatímco na operačním stupni jsou nezbytná jak vojenská, tak nevojenská opatření. Metody sahají od šíření šeptandy a podsouvání falešných informací až po bojové akce. Na nejvyšším stupni se pro dosažení strategického klamání používají diplomatické, politické, ekonomické a informační nástroje státní moci. Často se používají nasazení informační agenti a řízení nepřátelští agenti. Lsti, triky, demonstrace a okázalé projevy mohou poutat nepřátelské síly v určitých oblastech, aby se zmírnil odpor na hlavním směru.

Nejběžnější metodou klamání je zkreslení vlastního zámyslu nebo vlastních možností operačním tajemstvím nebo dokonale propracovaným aktivním klamáním, jež odpoutá pozornost.

Síla může být zkreslena utajením místa a druhu našich sil, velitelství a logistických prvků. Takové klamání může přivodit buď přehnané, nebo nedoceněné hodnocení našich možností. Dojem „nafouknuté" síly může být zesílen kombinací skutečných a fiktivních jednotek nebo vytvořením zcela fiktivního operačního učlenění (fiktivní bojové sestavy) v místě považovaném nepřítelem za důležité, včetně klamných velitelských stanovišť a jednotek, spojovacích sítí a rádiového provozu, zásobovacích skladů a jiných logistických prvků, vodních stanic, produktovodů, telefonních a dálnopisných linek, železnic a vykládacích míst. Mohou být soustředěny makety děl, tanků, nákladních vozidel a těžké ženijní techniky a mohou být zřízeny klamné střelnice a tanková cvičiště. Jednotky anebo námořní a letecké síly mohou být vysunuty do výchozích prostorů pro útok pod záminkou rozsáhlých cvičení. Operační bezpečnost může být zvýšena tím, že ani vlastním silám nebude vydána informace o skutečném účelu takových přesunů.

Na strategickém stupni je nesnadné klamat nepřítele o skutečné síle při vypuknutí nepřátelství, protože obě strany mají přesný obraz o celkové síle druhé strany. V průběhu války je to snazší. Nadměrné přehánění o síle na jednotlivých válčištích však může nepřítele varovat.

Útočníci mohou dosáhnout překvapení, jestliže utají směr svého hlavního úsilí hromadnými leteckými údery na vedlejším směru, a potom tyto údery náhle přenesou proti silám rozvinutým na hlavním směru.

Udržovat klamné zdání

Klamná opatření mohou naše těžiště (centre of gravity) utajit. Jiným trikem je vytvářet dojem rutinních aktivit a navykat nepřítele na určitou šablonu.

Jedním z nejúčinnějších faktorů při každém klamání anebo skrývání plánu jsou tajné kanály. Kanály musí být vždy pod důkladnou kontrolou ze strany důstojníka odpovědného za klamání na válčišti. Při každém fyzickém klamání se akce musejí nepřátelským zpravodajským orgánům jevit jako normální, včetně rádiového odposlechu a monitorování, pozemního a vzdušného pozorování a zvláště tajných agentů.

Elektronická manipulace a simulování jsou vysoce účinné. Manipulace zahrnuje změnu vlastního operačního učlenění (bojové sestavy), nebo vytváření klamných úrovní rádiového provozu nebo řízené narušení bezpečnosti. Elektronická manipulace posiluje bezpečnost. Naproti tomu simulování vytváří fiktivní bojovou sestavu nebo udává nesprávnou polohu skutečné bojové sestavy.

Šeptanda může potvrzovat klamný obraz tím, že klamně uvádí přesuny sil nebo naši sílu na nějakém místě. Šeptanda je obvykle velmi živá před velkou operací nebo tažením. Musí se používat pozorně, protože může klamat stejně vlastní jako nepřítele. Avšak její záměrné šíření může vytvořit nejasnost ve věci našeho skrytého cíle a volby času. Její šíření je přípustné pouze v souladu se schváleným plánem.

Psychologické operace mohou napomáhat operačnímu klamání, i když jejich cíle jsou od základu rozdílné. Mohou podporovat přijetí klamné zprávy tím, že sdělují pouze to, co si přejeme, aby nepřítel slyšel, a potom to nahradí něčím jiným.

Informační technologie a klamání

Rostoucí výkonnost počítačů a propojení globálních sítí vytvářejí rozsáhlé možnosti pro zpracování a přenos informace. Tím se zase zvyšuje účinnost a rozmanitost metod klamání na všech stupních. Nárůst objemu informací může přesytit nepřátelské možnosti zpracování a hodnocení. Také velmi zkracuje čas, který mají zpravodajské orgány k dispozici pro zpracování, analýzu a předávání svých poznatků. I když klamající strana může přesytit objekt neužitečnými daty, nesmí přímý informační útok spoléhat výlučně na schopnost nepřítele informaci přijmout a vyhodnotit. Takový útok může být zaměřen na šíření falešné informace v bázi dat, jako je falešná bojová sestava. Klíčem je stanovit, jaké fikce jsou žádoucí. Útočník může použít také logické pumy pro vyřazení nepřátelského informačního systému. Logické pumy mohou „čekat a spát", dokud nebudou aktivovány datem nebo libovolným číslem, a potom poškodit informační systém.

Jinou metodou je konvenční útok proti informačnímu systému, jako jsou objekty serverů počítačových sítí anebo telefonních ústředen. Soubor cílů je velmi rozsáhlý a čím více se nepřítel spoléhá na informační technologii, tím větší je jeho zranitelnost. Proto slabší strana také může plánovat a provádět klamání, neboť složitá technologie je sama o sobě citlivá na základní maskování a utajení. Jednoduché klamání může být účinné proti určitým typům informačního útoku, zatímco pro ochranu proti složitějším útočným opatřením jsou nezbytné dokonalejší metody.

Hodnověrnost, bezpečnost a koordinace

Klamání je vždy podpůrným opatřením. Operační plán nikdy nesmí být výlučně závislý na klamání. Plán klamání vnáší riziko do základního plánu. Operační velitelé a jejich štáby musejí toto riziko hodnotit během plánování a posuzovat nejen to, jak operace nebo tažení dosáhne svého operačního nebo strategického cíle, ale také to, jak klamání zapadá do všeobecného vojenského, politického a diplomatického schématu.

Když se uvažuje o primárním plánu a alternativním plánu, musejí být geograficky odděleny, aby se zvýšila věrohodnost klamání a snížila citlivost vůči „proti-klamání".

Musí být k dispozici čas nejen pro plánování a sestavení „důkazů" a pro jejich přijetí, zpracování a vyhodnocení objektem klamání, ale i pro to, aby nepřátelský operační velitel mohl přijmout rozhodnutí a vykonat žádoucí opatření, zvláště když se klamáním sleduje změna umístění nepřátelských sil. Opatření, jež nelze utajit, musejí být časově uspořádána tak, aby vyvolala hodnocení našich možností a záměrů, které je v souladu s možnostmi a záměry plánu klamání. Načasování klamného obrazu musí umožňovat, aby žádoucí akce byly

zahájeny a předány nepřátelským zpravodajským orgánům a jimi analyzovány dříve, než bude nepřítel reagovat.

Hodnověrnost, bezpečnost a koordinace jsou klíčové prvky. Nejdůležitější je hodnověrnost. Plán nemůže mít úspěch, jestliže objekt klamnému obrazu nevěří a považuje ho za logický průběh akce.

Hodnověrnost napomáhá zachovat integritu operace přes možné narušení bezpečnosti. Plánovači musejí zajistit, aby všechny prvky obrazu logicky zapadaly do celkového operačního nebo strategického scénáře. Klamný obraz – často optimální způsob činnosti podle hodnocení nepřátelského velitele – musí být zaměřen na očekávání, předsudky a obavy nepřítele. To je na operačním stupni nesnadné vzhledem k samotné velikosti sil a prostoru.

Hodnověrnost závisí na mnoha faktorech. Nepřátelský velitel nemusí klamný obraz přijmout. Časem mohou další signály ukázat, že první dojmy byly nesprávné. Je pravděpodobnější, že bude přijat za pravdivý takový klamný obraz, který odpovídá předem přijatým úsudkům a předsudkům nepřítele. Avšak každý klamný obraz musí odpovídat daným operačním a strategickým skutečnostem.

Všeobecně je snazší zachovat existující názor než ho změnit. Proto je velmi důležité mít podrobné a přesné znalosti představ, jednání, doktríny, taktiky, metod a postupů nepřítele. Nejúčinnější klamné obrazy jsou často ty, které nenutí nepřítele cokoli měnit.

Operační bezpečnost používá pasivních opatření ke skrytí svých prvků a ke klamání o nich. Je defenzivní stránkou operačního klamání. Všeobecně platí, že čím rozsáhlejší je klamání, tím složitější je plán klamání, a tím delší je trvání klamání. Operační velitel musí proto uvést do rovnováhy čas a prostor, protože podpůrný plán musí být udržován po týdny anebo měsíce. Riziko odhalení se zvětšuje s časem a důsledky mohou být zhoubné.

Falešné informace, záměrné úniky, polopravdy, mylná interpretace faktů napomáhají zachovat bezpečnost našeho plánu. Pro nepřítele jsou všeobecně největším problémem záměrné úniky, které mohou být jednotlivě bezvýznamné, avšak jejich souhrnná důležitost se rozvíjí s časem. Záměrné, ale někdy i nezamýšlené úniky informací, které jako by prošly našimi bezpečnostními opatřeními, znejišťují nepřítele ohledně našich skutečných cílů.

Nejlepším způsobem, jak zvýšit bezpečnost těchto operací, je omezit počet zařazeného personálu: vytvoří se malá specializovaná plánovací skupina v rámci velkého velitelství, která přímo spolupracuje s centrálním řízením a realizací.

Bezpečnost klamání se často zvýší uvedením vlastních vysokých velitelů a jejich podřízených v omyl. Neinformování vlastních sil zvyšuje vyhlídky celého plánu, protože jednotky jsou více motivovány pro nastávající akci, když jsou přesvědčeny, že jejich akce jsou reálné.

Nadměrná bezpečnost ale ztěžuje koordinaci. Proto musí existovat rovnováha mezi ochranou a účinností. Nepřítel vždy pozorně sleduje příznaky a varování, dokonalá bezpečnost neexistuje. Velitelé vědí, že jejich plány klamání mohou být prozrazeny, a proto musejí využívat bezpečnostní úniky ke svému prospěchu.

Operační velitelé musí účelně vyřešit diference mezi účelem klamání a metodami, jež doporučují jejich štáby. Toho se dosahuje koordinací na všech stupních velení. Protože plánování probíhá souběžně a v různých odděleních štábu, je nutno vyřešit rozpory. Plán operačního klamání nikdy neexistuje izolovaně, nýbrž podporuje hlavní plán tažení nebo operace, proto musí být plány koordinovány. Velitelé musejí zajistit, aby plány zpracované jejich nadřízenými i podřízenými nebyly v rozporu s jejich vlastními plány. Plán strategického klamání může také zahrnovat prostředky přidělené operačnímu veliteli, který si ale

tohoto plánu není vědom. Operační a taktické klamání musí také být synchronizováno. Kromě toho, plán operačního klamání musí být integrován do plánu strategického klamání. Diplomatické, politické, ekonomické a mediální prvky musí být koordinovány na strategickém a operačním stupni.

Plány klamání nesmějí používat pouze fiktivních sil, nýbrž také reálných sil, což může ohrozit reálný plán, jestliže fiktivní síly zasahují do sektoru hlavního úsilí nebo náhodně prozradí skutečný cíl. Proto je při plánování nezbytné oddělit klamání od reálného zámyslu. Tento postup musí být dodržen v celém průběhu operace nebo tažení.

Operační klamání často vyžaduje přesuny velkých a rozmanitých sil. Protože je nepravděpodobné, že budou k dispozici samostatné síly pro skutečný plán a pro plán klamání, oba plány musí být uskutečňovány souběžně týmiž silami. Soulad se zajistí koordinovaným plánováním. Operační velitel také musí být schopen celé klamání zrušit.

Klamání velkého rozsahu nemůže být omezeno na jeden jediný úsek. Mohou být nezbytné vojenské, politické, ekonomické a informační aktivity. Všechny musejí být uvedeny do souladu s celkovým plánem, aby byl nepřítel uveden v omyl. Operační klamání proto závisí na postupném a synchronizovaném zasazení rozsáhlých a rozmanitých sil a prostředků řízených operačním velitelem z hlediska času, prostoru, sil a účelů.

Klamání může být „násobitelem síly" (force multiplier), jakož i důležitou součástí plánování tažení. Operační velitelé a jejich štáby musí rozumět jeho zásadám a musí umět tyto zásady aplikovat. Nové informační technologie a metody zvyšují příležitosti ke klamání tím, že poskytují útočníkovi i obránci rozsáhlejší možnost volby metod klamání. Ale ani vyspělé technologie, jakkoli sofistikované a pohotové, nemohou odstranit nutnost širšího pochopení účelnosti klamání na všech stupních vojenské aktivity. Klamání musí být integrální částí každé velké operace nebo tažení.

Literatura:

Milan KUBEŠA. „K systematizaci klamání." *Vojenské rozhledy* 10/1993.
SSUN-DS'. *Traktat über die Kriegskunst.* Berlín 1957.
Harro von SENGER. *Stratagemes.* Trois millénaires de ruses pour vivre et survivre. Paříž, 1992.
Milan N. VEGO. "Operational Deception in the Information Age." *JFQ,* Spring 2002, Nr. 30.

Iráku nebudou vládnout Británie, USA nebo OSN. Musí mu vládnout Iráčané. Je na nich, aby vybrali plně reprezentativní vládu. Pochopitelně jim v tom Británie, USA a OSN pomohou. Není přesně jasné, kdy bude přechodná irácká vláda ustavena. Situace je stále velmi proměnlivá. Británie, USA a OSN musí pružně reagovat na místní situaci, snažit se nastolit pořádek a rychle zapojit místní činitele a rovněž Iráčany v exilu do formování přechodného uspořádání, obnovit fungování civilní správy a postupně převzít práci ministerstev, zdravotnictví, zemědělství, financí, bezpečnosti a další. Nějakou dobu to potrvá, ale nemohu zatím říci, kolik měsíců.

Anne Fyfe Pringleová, britská velvyslankyně v ČR
Nejvyšší prioritou je v Iráku obnovení pořádku
Právo 12. 4. 2003